

۲۰۱۹/۰۲/۲۳

آرش عزیز

طرح اتمر مبنای قانونی ندارد

قانون دانان ادعا می کنند که طرح اتمر برای ایجاد «حکومت سرپرست» مبنای قانونی ندارد. به دنبال مطرح کردن طرح حکومت سرپرست توسط حنیف اتمر، نامزد انتخابات ریاست جمهوری ۱۳۹۸، حقوق دانان و نهادهای ناظر بر تطبیق قانون اساسی، میگویند که این طرح، هیچ گونه مبنا و مرجع قانونی ندارد. دکتر عبدالله شفاپی، عضو کمیسیون مستقل نظارت بر تطبیق قانون اساسی، معتقد است که طرح حکومت سرپرست که از سوی حنیف اتمر پیشنهاد شده، فاقد مبنا در قانون اساسی است. او گفت که اعتبار و مشروعیت انتخابات تا زمانی که حکومت جدید از طریق برگزاری انتخابات تعیین نشود، می تواند ادامه یابد.

همین گونه عبدالعلی محمدی، استاد پوهنتون و مشاور حقوقی پیشین رییس جمهور نیز معتقد است که ایجاد «حکومت سرپرست» نظم موجود را متزلزل میکند و به لحاظ حقوقی و قانونی قابل توجیه نیست. مشاور حقوقی پیشین رییس جمهور گفت: «اگر به رویه ها و عرف، استناد کنیم، در زمان حامد کرزی نیز عین مشکل را داشتیم و بر اساس نظری که از ستره محکمه گرفته شد، رییس جمهور به کارش ادامه داد و این رویه نیز پذیرفته شده است و بر اساس آن نمی توانیم استدلال کنیم که رییس جمهور در اول جوزا کارش ختم شود و بعد اداره سرپرست روی کار بیاید و انتخابات را برگزار کند.»

محمدی در ادامه تصریح کرد که طرح ها از آنجا منشا می گیرد که بیشتر چهره های سیاسی و تکت های انتخاباتی تصور می کنند که حکومت در پی مداخله در انتخابات است و این طرح بیشتر به دلیل جلوگیری از این امر پیشنهاد می شود. او گفت که اگر مراجع مسوول انتخابات همانند کشورهای دیگر دارای استقلال لازم باشد، نیازی به چنین طرح های نیست. از سویی هم عبدالغیور غیور، رییس اتحادیه حقوق دانان افغانستان، نیز گفت که طرح حکومت سرپرست در قانون اساسی کشور پیشبینی نشده است و به همین دلیل مبنای قانونی ندارد. او گفت که در شرایط کنونی هر اقدامی که خلاف قانون اجرایی شود، زمینه را برای سوء استفاده و قانون شکنی های بیشتر باز خواهد کرد.

محمدحنیف اتمر، نامزد تیم انتخاباتی صلح و اعتدال به تازگی ادعا کرده بود، «اقدام های مغرضانه اخیر حکومت علیه تیم های سیاسی نشان میدهد که در پی مهندسی انتخابات ریاست جمهوری است» و به همین دلیل به گفته وی، «بر اساس قانون و طی یک مشورت بین گروه های سیاسی، بعد از اول جوزای سال آینده باید حکومت سرپرست ایجاد شود.» برابر با ماده ۶۱ قانون اساسی، وظیفه رییس جمهور در اول جوزای سال پنجم بعد از انتخابات پایان می یابد. انتخابات به منظور تعیین رییس جمهور جدید در خلال مدت ۳۰ الی ۶۰ روز قبل از پایان کار رییس جمهور برگزار می گردد. اتمر مدعی است که جوزای سال ۹۸ ختم دوره قانونی کار حکومت وحدت ملی است و تا زمان برگزاری انتخابات حدود چهار ماه فاصله زمانی وجود دارد. قرار است انتخابات ریاست جمهوری در ۲۹ سرطان سال آینده شمسی برگزار شد. وجود این فاصله زمانی نگرانی هایی را برای تیم انتخاباتی صلح و اعتدال خلق کرده است.

او گفت: «این یک مسأله جدی برای تیم صلح و اعتدال است. این بحث را می‌خواهیم که در سطح ملی مطرح شود. خود رییس‌جمهور کاندید است. زمان کار رییس‌جمهور در ماه جوزا پایان می‌یابد و حکومت سرپرست باید روی کار بیاید. حکومت در پی مهندسی انتخابات است و عملکرد کنونی حکومت از نظر تیم صلح و اعتدال اعتمادی را خلق نمی‌کند که ضرورت چنین امکانی را ببینیم. ما ضرورت می‌بینیم و به صورت حتمی روی آن صحبت خواهیم کرد. البته در پیوند به مسأله صلح و یا بدون آن، ما این امکان را مورد بررسی قرار می‌دهیم. طرحی برای «جلوگیری از خلالی قدرت»

اما با این همه، محمد واعظی، از سخنگویان تیم انتخاباتی صلح و اعتدال می‌گوید که تشمیش آنها، این است که روش انتخابات و دیگر پروسه‌های ملی دچار مشکل نشوند و مهم‌تر از همه خلالی قدرت به وجود نیاید و منجر به آسیب دیدن نظام نشود.

او گفت: «بنا بر این یک اجماع سیاسی باید در این مورد به وجود بیاید و مکانیزم شفاف، فراگیر و همه‌شمول که در آن مکانیزم، باید مسوولیت روش انتخابات و خلالی قدرت تا روی کار آمدن حکومت آینده در دست بگیرد. اسم و عنوان این مکانیزم برای ما مهم نیست بلکه برای جلوگیری از خلالی قدرت یک هم‌آهنگی و اجماع لازم صورت بگیرد.» سخنگوی آقای اتمر گفت سران حکومت وحدت ملی خودشان نامزدان انتخابات ریاست جمهوری استند. او ادعا کرد: «از شرایط طوری بر می‌آید که رهبران در پی خصوصی‌سازی حکومت استند و آن‌ها نمی‌توانند که بی‌طرفی‌شان را در انتخابات حفظ کنند و با سوءاستفاده از امکانات به دنبال تاثیرگذاری در انتخابات خواهند بود.»

محمد واعظی در پاسخ به این که طرح «حکومت سرپرست» با دیگر تکت‌های انتخاباتی نیز شریک شده یا خیر، گفت که این موضوع با دیگر چهره‌های سیاسی، احزاب و تیم‌های انتخاباتی «طرح مساله» شده و از طریق «شورای تشریک مساعی» این موضوع دنبال خواهد شد. سخنگوی تیم انتخاباتی صلح و اعتدال ابراز امیدواری کرد که به زودی این طرح منجر به نتیجه شود.

شورای تشریک مساعی متشکل از ۱۳ نامزد و دسته انتخاباتی است که به منظور هم‌آهنگی میان نامزدان برای انتخابات ریاست جمهوری سال آینده ایجاد شده است.

محمدحنیف اتمر، رییس تیم صلح و اعتدال روز دوشنبه ۲۹ دلو نیز از تصمیم حکومت مبنی بر برکناری تمامی اعضای کمیسیون‌های انتخاباتی بدون مشورت با بزرگان سیاسی و نامزدان انتخابات ریاست جمهوری، انتقاد کرد و گفت که «این تصمیم، عجولانه بود و عواقب بسیار جدی قانونی بر روش انتخابات خواهد داشت.»

به گفته او، حکومت با برکناری تمام اعضای کمیسیون‌های انتخاباتی سرنوشت انتخابات پارلمانی را در حال نامعلوم قرار داده است.

در همین حال اما ریاست جمهوری گفته که برای برکناری کمیشنران کمیسیون‌های انتخاباتی، فرمانی صادر نشده است و اصولاً با توشیح طرح تعدیل قانون انتخابات، ریيسان و اعضای این کمیسیون‌ها معزول تلقی می‌شوند. طرح تعدیل قانون انتخابات روز سه‌شنبه ۲۳ دلو در جلسه کابینه تصویب و از سوی رییس‌جمهور غنی توشیح شد. بر اساس معلومات ارگ ریاست جمهوری، ریيسان و اعضای کمیسیون‌های انتخاباتی، سر از تاریخ توشیح این طرح، از وظایف‌شان برکنار شده به حساب می‌آیند.

از طرف دیگر محمد اشرف غنی، رییس‌جمهور کشور، با صدور فرمانی، ریيسان کمیسیون مستقل انتخابات و کمیسیون شکایات انتخاباتی را به صورت موقت به حیث سرپرست این کمیسیون‌ها گماشته است.

اما شماری از نهادهای ناظر انتخاباتی می‌گویند که اتهامات [سوء استفاده از صلاحیت‌های وظیفه‌ای] بر سرپرستان کمیسیون‌های انتخاباتی وارد است و باید آنها نیز، چون رییسان و اعضای کمیسیون‌های انتخاباتی به نهادهای عدلی و قضایی معرفی شوند.

یوسف رشید، رییس بنیاد انتخابات آزاد و عادلانه کشور یا فیفا می‌گوید که بر سرپرستان کمیسیون‌های انتخاباتی نیز اتهام وارد است و لوی سارنوالی باید کارهایش را همه جانبه انجام دهد.

